

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 234 105
fax: +382 20 482 109
www.mpr.gov.me

Be li
organizacija
Ako jeste

HRAP.

Podgorica, decembar 2018. godine

REGISTAR RIZIKA

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede i
ruralnog razvoja

Financijsko upravljanje i kontrola (FMC) shodno članu 4 Zakona o sistemu unutrašnjih kontrola u javnom sektoru ("Sl. list CG" br. 73/08, 20/11, 30/12 i 34/14) predstavlja sistem unutrašnjih kontrola koji utvrđuje i za koji je odgovoran rukovodilac subjekta, a kojim se, upravljajući rizicima, obezbjeđuje razumna vjeranost da će se u ostvarivanju ciljeva subjekta, budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno.

Uspješnom upravljanju rizicima želi se jačati postojeća struktura upravljanja i u procesu planiranja i donošenja odluka ugraditi upravljanje rizicima kao standard, opšteprihvaćen koncept i sastavni dio upravljanja koji će pomoći u optimalnom korišćenju javnih sredstava.

Cilj upravljanja rizicima je predvidjeti nepovoljne događaje koji bi mogli spriječiti ostvarivanje ciljeva i smanjiti nivo neizvjesnosti koji bi mogao predstavljati prijetnju uspjehu samog Ministarstva. Kako bi se to postiglo, svakodnevni rad svih organizacionih jedinica u sastavu, tokom cijelog procesa, mora biti integrisan sa aktivnostima koje pomažu jačanju redovnog praćenja prepoznatih rizika i primjeni odgovarajućih mjera za ublažavanje rizika.

Saglasno članu 4 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, rizik je mogućnost nastanka događaja, koji može nepovoljno uticati na ostvarenje postavljenih ciljeva subjekta. Rizikom se smatraju i propuštene prilike za ostvarivanje ciljeva. Rizik se može javiti u različitim oblicima, na primjer finansijski rizik, rizik vezan za projekte, za usluge koje se pružaju, rizik vezan za određene zainteresovane strane, rizik vezan za reputaciju, bezbjedonosni rizik i sl. Analiza rizika je sistematičan i disciplinaran proces definisanja misije i ciljeva subjekta, identifikovanja rizika koji može uticati na postizanje ciljeva, procjenu rizika vezano za vjerovatnoću njihovog javljanja i uticaja i preduzimanje mjera za kontrolu rizika na prihvatljivom nivou, imajući u vidu troškove i prednosti. Rezultat procesa je registar rizika, spisak rizika, sa njihovom vjerovatnoćom nastanka i uticajem, mjerama za njihovu kontrolu i nadležnim osobama.

Registar rizika je proces koji se ne završava konačnim proizvodom već je potrebno vršiti njegov kontinuiran pregled i ažuriranje.

Prema važećoj zakonskoj regulativi, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je odgovorno za adekvatno i efikasno finansijsko upravljanje koje će omogućiti pouzdan sistem finansijske kontrole, a na taj način i efektivno izvršenje funkcija ove institucije, uključujući i upravljanje rizicima, a doprinosi i jačanju povjerenja u upravljajući sistem u javnom sektoru.

Prednosti uspostavljanja i sprovođenja sistema upravljanja rizicima su:

- **Bolje odlučivanje** - Sve odluke nose sa sobom određeni nivo neizvjesnosti, a upravljanje rizicima pomaže rukovodiocima da svoje odluke usklade s realnom procjenom planiranih aktivnosti.
- **Povećanje efikasnosti** - Prihvatanjem pristupa zasnovanog na rizicima subjekat može bolje odlučivati o načinu naprednja sistema, raspoređivanju sredstava i postizanju bolje ravnoteže između prihvatljivog nivoa rizika i troškova kontrole.
- **Bolje predviđanje i efikasno korišćenje raspoloživih sredstava** - Omogućava utvrđivanje ključnih rizika s kojima se subjekat suočava i pravilno raspoređivanje ograničenih raspoloživih sredstava za adekvatno postupanje po utvrđenim rizicima.
- **Jačanje povjerenja u rukovodstvo (upravljачka struktura)** - Upravljanje rizicima je neophodan dio upravljачkog procesa u svakom subjektu kojim se unapređuje proces planiranja time što se ističu ključni procesi i rizici koji mogu uticati na ostvarivanje ciljeva procesa i ciljeva subjekta.
- **Razvoj pozitivne organizacijske kulture** - Razvijanje organizacijske kulture koja neće stvarati odbojnost prema rizicima.

• **RAST ZAPOSLTENOSTI** – Inicijative i aktivnosti koje će doprinijeti kreiranju novih radnih mjesta i boljoj evidenciji postojećih.

• **SMANJENJE UVOZA** – Mjere i aktivnosti koje će doprinijeti stvaranju uslova za veću supstituciju uvoza izvozom, i shodno tome smanjenja trgovinskog deficita zemlje.

• **BOLJA EDUKACIJA** – Inicijative i programi koji će omogućiti poljoprivrednim proizvođačima bolje upoznavanje sa mogućnostima korišćenja resursa, povećanja proizvodnje, apliciranja za pojedine konkurse, itd. a sve u cilju njihove bolje pripreme za naredne korake u pristupnom procesu.

• **SMANJENJE SIVE EKONOMIJE** – Aktivnosti koje će za posledicu imati smanjenje sive ekonomije u oblasti poljoprivrede i istovremeno bolje statističko obuhvaćanje svih aktivnosti i rezultata u oblasti poljoprivrede.

Obuhvat finansijskog upravljanja budžetskih korisnika u Crnoj Gori je ograničen Zakonom o budžetu, Uputstvom o radu državnog trezora i ostalim podzakonskim aktima koji su utvrđeni od strane Ministarstva finansija.

III ORGANIZACIONA STRUKTURA MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

U Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja sistematizovana su službenička i namještenička radna mjesta za 334 izvršilaca, uključujući i ministra.

Unutrašnje organizacione jedinice Ministarstva su:

1. DIREKTORAT ZA POLJOPRIVREDU

1.1. Direkcija za biljnu proizvodnju i inspekcijски nadzor

1.1.1. Odsjek za biljnu proizvodnju

1.1.2. Odsjek za inspekcijски nadzor

1.2. Direkcija za stočarstvo

1.3. Direkcija za šeme kvaliteta i zemljišnu politiku

2. DIREKTORAT ZA RIBARSTVO

2.1. Direkcija za upravljanje resursima i ribolovnom flotom

2.2. Direkcija za monitoring i inspekcijски nadzor

2.2.1. Odsjek za monitoring

2.2.2. Odsjek za inspekcijски nadzor

3. DIREKTORAT ZA VODOPRIVREDU

3.1. Direkcija za vodoprivredu

3.1.1. Odsjek za programiranje i razvoj

3.1.2. Odsjek za monitoring u vodoprivredi

4. DIREKTORAT ZA ŠUMARSTVO, LOVSTVO I DRVNU INDUSTRIJU

4.1. Direkcija za šumarstvo

4.2. Direkcija za lovstvo

4.3. Direkcija za monitoring u šumarstvu i lovstvu

4.4. Direkcija za drvnu industriju

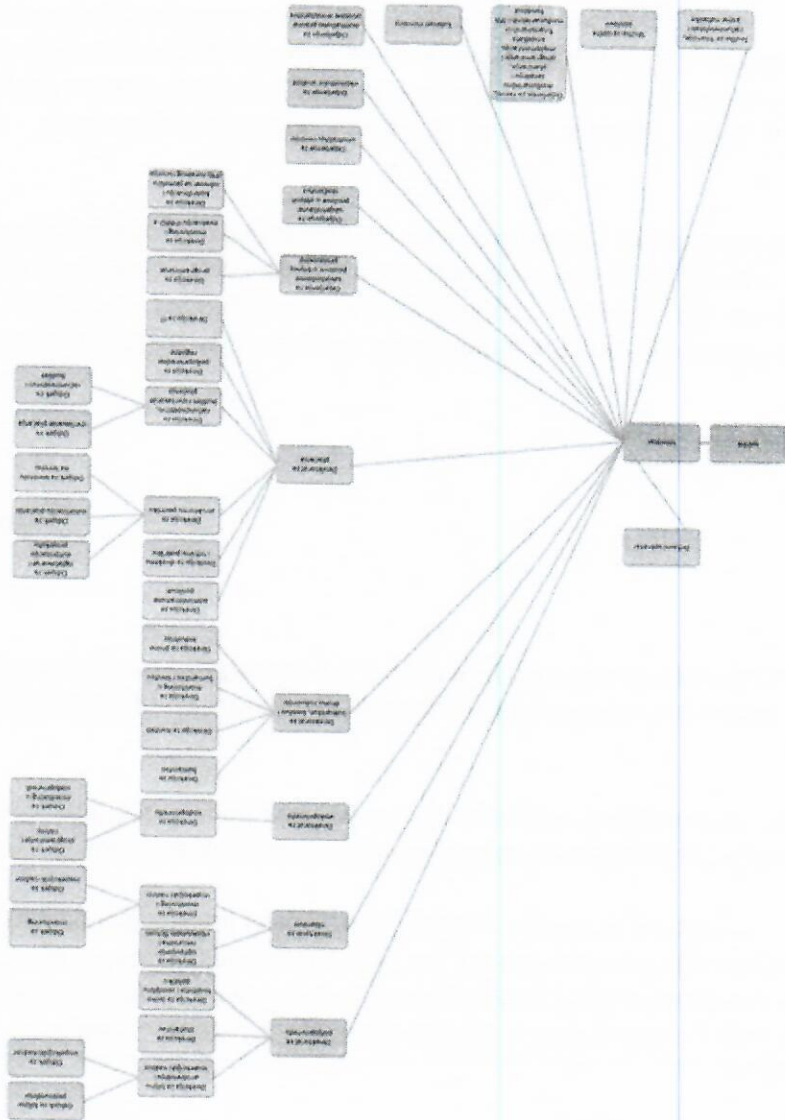
5. DIREKTORAT ZA PLAĆANJA

5.1. Direkcija za administrativne poslove

5.2. Direkcija za direktnu i tržišnu podršku

5.3. Direkcija za strukturnu podršku

IV MJERE UPRAVLJANJA RIZICIMA NA NIVOU MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

U cilju svodenja rizika na prihvatljiv nivo, usvojen je FMC okvir koji objedinjuje sva finansijska pitanja koja utiču na ostvarenje ključnih ciljeva u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja i mogu se mijenjati shodno odluci ministra.

Prema važećoj zakonskoj regulativi, Ministarstvo je odgovorno za adekvatno i efikasno finansijsko upravljanje koje će omogućiti pouzdan sistem finansijske kontrole, a na taj način i efektivno izvršenje funkcija Ministarstva, uključujući i upravljanje rizikom, radi sprječavanja i utvrđivanja prevare i korupcije.

V REGISTAR RIZIKA MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA

Direktorat za poljoprivredu

Red ni br.	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika			Reagovanje na rizik	Odgovorna osoba za rizik	Rok za sprovođenje
			Utical Vjerova hnoća	Ukupno				
Direkcija za biljnu proizvodnju, direkcija za stočarstvo, direkcija za seme kvaliteta								
1.	Nadekvatna procjena u planiranju sredstava za mjere Agrobudžeta	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Agrobudžetu, poljoprivredi i ruralnom razvoju Medusektorska saradnja	5	1	5	Hitna reakcija za otklanjanje grešaka	generalni direktor Direktorata za poljoprivredu /načelnik Direkcije za biljnu proizvodnju	IV kvartal 2018. godine
2.	Kašnjenje u pripremi Agrobudžeta Nezadovoljstvo građana Loša slika u medijima	Kontrola od strane nadređenog Pravovremena priprema predloga za Agrobudžet Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Agrobudžetu, poljoprivredi i ruralnom razvoju Medusektorska saradnja	4	2	8	Hitna reakcija za otklanjanje posljedica kašnjenja	generalni direktor Direktorata za poljoprivredu /načelnik Direkcije za biljnu proizvodnju	IV kvartal 2018. godine
3.	Nedlagovremena obavještenost i informisanje što većeg broja potencijalnih korisnika podrške Dostavljanje aplikacija na javne pozive Nedovoljna koordinacija sa saradnjom u saradnji sa opštim savjetodavnim i savjetodavnim službama u opštim promotivnim aktivnostima i prilikom realizacije mjera podrške	Kontrola od strane nadređenog Medijska kampanja nakon objavljivanja Agrobudžeta Medusektorska saradnja Meduinstucionalna saradnja Informativne radionice u saradnji sa opštim savjetodavnim i savjetodavnim službama	5	1	5	Hitna reakcija na otklanjanju uzroka Korektivne mjere za otklanjanje problema Bolja saradnja uključeni u proces Edukacija	generalni direktor Direktorata za poljoprivredu / savjetnici za pojedinačne sektore biljne proizvodnje	U toku trajanja javnog poziva

Direkcija za stočarstvo										
9.	Neblagovremeno sprovođenje planiranih aktivnosti i projekata	Kontrola od strane načelnika i generalnog direktora	Izješavanje	Kontrola	2	4	8	Dodatna kontrola, uspostavljanje procedura	Direktorata za poljoprivredu / načelnik biljnu proizvodnju/ pojedinačne savjetnici za proizvodnje	Kontinuirano
					2	4	8			
10.	Čutanje administracije	Kontrola			2	4	8	Dodatne kontrole	Upravni inspektor	Kontinuirano
					2	4	8			
Direkcija za stočarstvo										
1.	Veliki broj zahtjeva obraditi u kratkom vremenu koje je teško koji prosižu u isto obraditi u kratkom roku	Kontrola od strane nadređenog	Rad u skladu sa odredbama nacionalnog zakonodavstva	Kontrola od strane nadređenog	5	1	5	Kratkoročno angažovanje dodatne radne snage (studenti)	Direktorata za poljoprivredu / načelnik savjetnici za pojedinačne sektore u stočarstvu	U toku realizacije mjera
					5	1	5			
2.	Povećan broj neosnovanih žalbi korisnika premija	Kontrola od strane nadređenog		Kontrola od strane nadređenog	5	1	5	Bolja saradnja sa ostalima uključeni u proces	Direktorata za poljoprivredu / načelnik savjetnici za pojedinačne sektore u stočarstvu	U toku realizacije mjera
					5	1	5			
3.	Eksterni problem zbog neizdavanja potrebnih dokumenata zahtjeva za premije podnosioca	Saradnja sa veterinarskom komorom		Saradnja sa veterinarskom komorom	5	1	5	Bolja saradnja uključeni u proces	U toku realizacije mjera	
					5	1	5			
Direkcija za šeme kvaliteta										
1.	Nedovoljna zainteresovanost proizvođača za podizanje kvaliteta proizvoda	Kontrola od strane nadređenog	Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o poljoprivedi	Medusektorska saradnja	Praćenje rezultata realizacije mjera	5	2	Hitna reakcija za prevazilaženje nastale krize	Direktorata za poljoprivredu / savjetnici za šeme kvaliteta i organizaciju negativne rezultate	Kontinuirano
2.	Nepoštovanje rokova za dostavljanje izvještaja od strane	Kontrola od strane nadređenog	Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o strani	Medusektorska saradnja	Praćenje rezultata realizacije mjera	5	2	Hitna reakcija za prevazilaženje nastale krize	Direktorata za poljoprivredu / savjetnik za	U toku realizacije mjera

Direktorat za vodoprivredu											
Redni br.	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Kontrola od strane nadređenog	Rad u skladu sa Zakonom o - Zakonom o - Zakonom o budžetu; - Zakonom o vodama	Medusektorska saradnja	Smjernice Ministarstva finansija	Kontrola od strane nadređenog	Rad u skladu sa Zakonom o budžetu; Zakonom o vodama, Zakonom o finansiranju upravljanja vodama	Medusektorska saradnja	Kontrola od strane nadređenog	
1.	Greške u planiranju Programa podsticanja projekata u vodoprivredi				5	5	1	5	Hitna reakcija za otklanjanje grešaka	generálni direktor Direktorata za vodoprivredu/Naeelnik Direkcije za vodoprivredu	Kontinuirano
2.	Kasnenje u pripremi Projekata u vodoprivredi				4	2	8		Hitna reakcija za otklanjanje posljedica kasnenja	generálni direktor Direktorata za vodoprivredu/Naeelnik Direkcije za vodoprivredu	Kontinuirano
3.	Loša realizacija mjera Programa podsticanja projekata u vodoprivredi				5	2	10		Hitna reakcija za prevazilaženje nastale krize	generálni direktor Direktorata za vodoprivredu/naeelnik Direkcije za vodoprivredu	Kontinuirano
									Kreiranje ad hoc mjera koje bi supstituisale negativne rezultate		

ne prati odgovarajuća dokumentacija	Agrobudžet -						
-------------------------------------	--------------	--	--	--	--	--	--

Redni broj	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika		Reagovanje na rizik	Odgovorna osoba za rizik	Rok za sprovođenje
			Uticaj	Vjerovna šteta			
Direkcija za šumarstvo, lovstvo i drvenu industriju							
1.	Nedovoljna saradnja sa Upravom za šume	Kontrola od strane nadređenog Postupanje u skladu sa Zakonom o šumama Medusektorska saradnja	5	1	5	Organizovanje sastanaka, konsultacija Edukacija na terenu	Kontinuirano
2.	Nebiagovremena izrada podzakonskih akata Barjere u postlovanju korisnika šuma i subjekata drvoprerade Postojanje sive ekonomije	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa odredbama nacionalnog zakonodavstva Rad na razvoju tržišta drveta Meduinstitucionalna saradnja, praćenje	4	2	8	Otklanjanje uzroka Otklanjanje mjere za otklanjanje problema Bolja saradnja sa ostalim uključenim u proces Edukacija	Kontinuirano

7.	Neredovno informisanje javnosti Nebiagovremena obaviještenost i informisanje što većeg broja potencijalnih korisnika kao i sa nacionalnom, Rad u skladu sa nadređenog strane Kontrola od strane nadređenog	Kontrola od strane nadređenog Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i kontrola od strane nadređenog	5	1	5	Hitna reakcija na otklanjanju uzrok Korektivne mjere za otklanjanje problema Bolja saradnja sa ostalim uključenim u proces Edukacija Konsultacija sa ekspertima iz zemalja EU	Kontinuirano
8.	Slaba motivacija zaposlenih Odliv ekspertskog kadra	Kontrola od strane nadređenog	5	3	15	Pojačane motivacione mjere za zadržavanje ekspertskog kadra, bonusi	Kontinuirano

Direktorat za plaćanja

R.b.	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Mjere - reaganje na rizik	Odgovorno lice	Rok za sprovođenje mjere
1.	Nedostatak zaposlenih	Dobra organizacija postojećih zaposlenih uz poštovanje principa podjele dužnosti. Svaki zaposleni posjeduje visok nivo obučenosti na poslovnima odobravanja projekata, isplate, terenske kontrole uz konstantnu praćenje rada od strane nadređenih	Brza reakcija Ministarstva ruralnog razvoja radi zaposlenja novog kadra	Ministar direktor	Kraj I kvartala 2019. godine
2.	Smanjenje motivisanosti i produktivnosti zaposlenih	Motivaciona politika i politika zadržavanja kadra/zaposlenih koje podižu nivo zadovoljstva rada u Direktoratu uz podizanje timskog duha. Kroz projekte se organizuju studentske posjete koje imaju za cilj da, kroz prenošenje znanja i iskustava, steknu se nove vještine i unaprijede postojeće	Jaka motivaciona politika i politika zadržavanja kadra, više studentskih posjeta kroz pružanje raznih vrsta usavršavanja, dodatne mogućnosti zarade, organizovanje aktivnosti za izgradnju tima (team building), dobro pripremiti plan zamjene zaposlenih kao i zaposlenje novih ljudi sa višegodišnjim iskustvom	Ministar direktor	Kraj IV kvartala 2018. godine
3.	Rizik od prevare	Za svaku proceduru odobravanja projekata, odobravanja isplate, terenske kontrole, izvršavanja plaćanja i računovodstva postoje detaljno urađene kontrolne liste. U toku ispunjavanja kontrolnih lista primjenjuje se princip četiri oka. Svaki predmet pregledaju dva kontrolora. Svi odgovori moraju da se usaglase. Supervizija pregleda, u ovom trenutku, 100% svih zahtjeva, a uspostavljena je i uvećana supervizija. Postoje tačno određene osjetljive radne pozicije za koje postoji procedura redovnog smjenjivanja pozicija. Kontrolori koji rade na procedurama odobravanja projekata, ne mogu da budu dio kontrolnog tima za isti projekat tokom odobravanja isplate/terenskih kontrola. Uz to, postoji uspostavljeno i Odjeljenje za internu reviziju u okviru Ministarstva koje radi po međunarodno uspostavljenim procedurama. Kada je u pitanju sprječavanje prevara od strane poljoprivrednih proizvođača, terenske kontrole se sprovode tri puta - prije odobravanja projekata, prije isplate sredstava i ex-post (u petogodišnjem	Stalna implementacija procedura na tačno propisan način poštujući sve korake (princip četiri oka, supervizija, uvećana supervizija, interna revizija); uspostavljanje i poštovanje procedura u slučaju sumnje ili uočavanja postojanja nepravilnosti ili prevara. Iako je nivo vjerovatnoće za ovu vrstu rizika trenutno mali, s obzirom na osjetljivost procedura koje Direktor implementira, rizik od prevara će uvijek postojati	Direktor	

Direktorat za ruralni razvoj

		Direktorat za ruralni razvoj je sa Tokom 2018. godine komunicirao je sa upravljacku strukturu u okviru Ministarstva finansija oko ponovnog pokretanja inicijative za izmjenu Finansijskoga sporazuma. Ovo pitanje otvoreno je i na panelu za upravljanje rizicima, u julu 2018. godine.	
		Planirano je da se opet pokrene inicijativa prema Evropskoj komisiji, jer je evidentno da ce se novac opredijeljen Crnog Gori izgubiti ako EK ne odobri korišćenje n+5 pravila.	
Sektor skoga sporazuma: "U opravdanim okolnostima, koje prihvati Komisija, period od tri godine iz stava (1) može se produžiti na period do pet godina u Finansijskom sporazumu iz člana 3 ovog Sporazuma, Gori dozvoli korišćenje n+5 pravila.			

Red . Br.	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika	Reagovanje na rizik	Odgovor na osoba za rizik	Rok za sprovođenje
			Vjerova hoda Ukupno			

Direkcija za programiranje

Red . Br.	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika	Reagovanje na rizik	Odgovor na osoba za rizik	Rok za sprovođenje
1.	Greške u planiranju mjera Agrobudžeta	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o politoprvidi Medusektorska saradnja	5	5	Hitna reakcija za otklanjanje grešaka	IV kvartal 2018. godine
2.	Kasnjnje u pripremi Agrobudžeta	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o politoprvidi Medusektorska saradnja	4	2	Hitna reakcija za otklanjanje posljedica kašnjenja	IV kvartal 2018. godine
3.	Loša realizacija mjera Agrobudžeta	Kontrola od strane nadređenog	5	2	Hitna reakcija za prevaziženj	

1.	<p>Nekoordinisana saradnja sa drugim jedinicama MPRR i spoljnim organizacijama; Neinformisanost DCPR i Netransparentna predstavljeno postignutih rezultata javnosti</p>	<p>Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa odredbama Okvirnog sporazuma, sektorskog sporazuma, Nacionalnog i zakonodavstva EU komunikacija sa EU komisijom Medusektorska saradnja</p>	4	2	8	<p>Hitna reakcija na otklanjanju uzroka</p> <p>Korektivne mjere za otklanjanje problema</p> <p>Bolja saradnja</p>	<p>Direktorata za ruralni razvoj/Načelnik razvoj/Načelnik za koordinaciju i odnose sa ruralnog razvoja</p>	Kontinuirano	
Direkcija za koordinaciju i odnose sa javnošću (PR) ruralnog razvoja									
7.	<p>Loša izrada i saradnja sprovedenje IPARD-a zakonodavstva za nacionalnog mjerodavnog u pripremi</p>	<p>Rad u skladu sa odredbama Okvirnog sporazuma, sektorskog sporazuma, Nacionalnog i zakonodavstva EU Kontrola od strane Komisije Medusektorska saradnja</p>	5	2	10	<p>Identifikacija faktora koji bi mogli ugroziti ostvarvanje aktivnosti</p> <p>Edukacija</p> <p>Saradnja sa ostalim institucijama koje učestvuju u izradi</p>	<p>Direktorata za ruralni razvoj/načelnik Direkcije za programiranje</p>	Kontinuirano	
<p>realizacije mjera IPARD II programa</p> <p>Korupcija</p> <p>Narušavanje ugleda</p>	<p>Kontrola od strane nadređenog Revizorskog tijela i Komisije Medusektorska saradnja Irregularity officer</p>	<p>sporzuma, Nacionalnog i zakonodavstva EU Kontrola od strane nadređenog</p>	<p>Edukacija</p> <p>Konsultacija sa ekspertima iz zemalja u kojima se primjenjuje IPARD</p> <p>Komunikacija sa ostalim Direktorata u Ministarstvu pri rješavanju problema</p> <p>Identifikacija koruptivnih radnji i dalje procesuiranje</p>	<p>razvoj/načelnik Direkcije za programiranje</p>					

	Neusvajanje planova od strane IPARD monitoring komiteta i EK	Medusektorska saradnja	Direktorat za monitoring i evaluaciju ruralnog razvoja				
1.	Nedostatak sistema za monitoring i evaluaciju Nedostatak inputa o sprovođenju mjera ruralnog razvoja za prethodni period, koje su predmet monitoringa i evaluacije	Kontrola od strane nadređenog	5	3	15	Hitna reakcija na otklanjanju uzroka Edukacija zaposlenih Korektivne mjere za otklanjanje problema Uspostavljanje sistema	Hitna reakcija na otklanjanju uzroka Edukacija zaposlenih Korektivne mjere za otklanjanje problema Uspostavljanje sistema
2.	Loše odrađen monitoring i evaluacija mjera ruralnog razvoja	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa odredbama Okvirnog sporazuma, sektorskog sporazuma, Nacionalnog i zakonodavstva EU Medusektorska saradnja Saradnja sa EU komisijom	5	2	10	Hitna reakcija na otklanjanju uzroka Edukacija zaposlenih Korektivne mjere za otklanjanje problema	Hitna reakcija na otklanjanju uzroka Edukacija zaposlenih Korektivne mjere za otklanjanje problema
3.	Nesprovođenje Evaluacionog plana	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa odredbama Okvirnog sporazuma, sektorskog sporazuma, Nacionalnog i zakonodavstva EU	5	2	10	Hitna reakcija na otklanjanju uzroka Edukacija zaposlenih Korektivne mjere za otklanjanje problema	Hitna reakcija na otklanjanju uzroka Edukacija zaposlenih Korektivne mjere za otklanjanje problema

Red ni br.	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika	Reagovanje na rizik	Odgovorna osoba za rizik	Rok za sprovođenje
Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji						
1.	Neadekvatna procjena u planiranju sredstava Agrobudžeta	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju. Medusektorska saradnja	4 3 4	Hitna reakcija za otklanjanje grešaka	generalni direktori /načelnik Odjeljenja	IV kvartal 2018. godine
2.	Kašnjenje u pripremi Agrobudžeta	Kontrola od strane nadređenog Pravećena priprema predloga za Agrobudžet Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju	4 1 4	Hitna reakcija za otklanjanje posljedica kašnjenja	generalni direktori /načelnik Odjeljenja	IV kvartal 2018. godine

4.	Nepoštovanje rokova	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa odredbama Okvirnog sporazuma, sektorskog sporazuma, Nacionalnog i zakonodavstva EU Komunikacija sa EU Medusekorska saradnja	4 2 8	Hitna reakcija na otklanjanju uzroka Saradnja sa EU komisijom po pitanju korektivnih radnji po pitanju nastalog problema	generalni direktori /načelnik Odjeljenja za ruralni razvoj	Kontinuirano
5.	Neusvajanje Akreditacionog paketa strane EU komisije za IPARD programa	Komunikacija sa EU kontrola od strane nadređenog Medusekorska saradnja	5 2 10	Saradnja sa EU komisijom po pitanju korektivnih radnji po pitanju nastalog problema Otklanjanje uzroka nastanka problema	generalni direktori /načelnici razvoj/Naećelnici ruralni razvoj	II kvartal 2019. godine

1.	Neadekvatna procjena u planiranju sredstava za mjere Agrobudžeta	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o poljoprivedi i ruralnom razvoju.	Medusektorska saradnja	4	3	4	12	Hitna reakcija za otklanjanje gresaka	generalni direktori /načelnik Odjeljenja /	IV kvartal 2018. godine
2.	Kasnjenje u pripremi Agrobudžeta	Kontrola od strane nadređenog Pravovremena priprema predloga za Agrobudžet Rad u skladu sa Zakonom o budžetu, Zakonom o poljoprivedi i ruralnom razvoju	Medusektorska saradnja	4	1	4	4	Hitna reakcija za otklanjanje kasnjenja	generalni direktori /načelnik Odjeljenja	IV kvartal 2018. godine
3.	Nelagodna obavještenost i informisanje što veceg broja potencijalnih korisnika podrške: nedovoljna koordinacija sa sluzbenicima Direktorata za poljoprivredu i ruralni razvoj i opštinskim sluzama	Kontrola od strane nadređenog Medijska kampanja nakon objavljivanja Agrobudžeta Medusektorska saradnja Medunstitucionalna saradnja Informativne radionice u saradnji sa direktorima i opštinskim sluzabama	5	2	5	10	Hitna reakcija na otklanjanju uzroka Korektivne mjere za otklanjanje problema Bolja saradnja sa ostalim uključenim u proces Edukacija	generalni direktori /načelnik Odjeljenja/ savjetnici za pojedinačne sektore proizvodnje.	U toku trajanja javnih poziva	
4.	Veliki broj zahtjeva koji proistitu u isto vrijeme koje je teško obraditi u kratkom roku	Kontrola od strane nadređenog Rad u skladu sa odredbama nacionalnog zakonodavstva	5	1	5	5	Angazovanje svih zaposlenih	Naeelnik Odjeljenja/ savjetnici za pojedinačne sektore	U toku realizacije mjera	
5.	Nelagodna terenske kontrole dostava zahtjeva za Kratak rok za završetak terenske kontrole	Administrativna kontrola dostavljenih zahtjeva za podršku Terenska kontrola	5	3	15	15	Hitna reakcija na otklanjanje uzroka Korektivne mjere za otklanjanje problema Bolja saradnja sa ostalim uključenim u proces	generalni direktori Direktorata za poljoprivredu / načelnik direktije/ načelnik odjeljenja/savjetni javnih poziva	U toku trajanja javnih poziva	
6.	Dostavljanje nepotpunih zahtjeva za kontrolu na terenu	Administrativna kontrola dostavljenih zahtjeva za podršku Terenska kontrola	4	2	8	8	Dodatne kontrole	generalni direktori Direktorata za poljoprivredu / načelnik Direktije za biljnu	U toku trajanja javnih poziva	

3.	Ukoliko ne bude primjenjena Metodologija Ministarstvo finansija CG, revizija neće biti uradna u skladu sa Medunarodnim standardima profesionalne prakse unutrašnjih revizora	Metodologija Ministarstva finansija	1	2	2	Odstupanje od Metodologije se dešava u specifičnim situacijama koje rukovodilac odobrava Odjeljenja, a dešavaju se prilikom vršenja revizija u Ministarstvu	Rukovodilac i unutrašnji revizori	U kontinuitet
4.	Zbog nedostupnost svih potrebnih informacija, unutrašnji revizori neće moći utvrditi tačno činjenično stanje	Povelja unutrašnje revizije	3	3	9	Ukoliko su podaci nedostupni Rukovodilac se obraćaju Predsjedniku ili rukovodiocu organizacione jedinice	Unutrašnji revizori, Predsjednik	U kontinuitet
5.	Ukoliko odabir uzorka iz populacije nije dobar, dokazi nisu pouzdani, revizora neće otkriti grešku (detekcioni rizik)	Metodologija Ministarstva finansija, Statističko i uzorkovanje	2	3	6	Primjena statističkog uzorkovanja, Obuka unutrašnjih revizora	Rukovodilac Unutrašnji revizori	U kontinuitet
6.	Zbog nepotpunih dokaza, date preporuke neće se zasnovati na relevantnim i potpunim dokazima što može ugroziti integritet unutrašnjih revizora	Metodologija Ministarstva finansija	2	3	6	Preporuke treba davati samo kad su svi dokazi dostupni i kad se činjenično stanje može utvrditi	Unutrašnji revizori	U kontinuitet
7.	Neusaglašavanje nalaza sa rukovodiocima i/Direkcija prije davanja preporuka	Metodologija finansija	1	3	3	U toku vršenja revizije potrebno je usaglašavati nalaze sa rukovodiocem	Rukovodilac i stariješine organa	U kontinuitet
8.	Prhvaćene preporuke rukovodioca neće se sprovesti u dogovorenim rokovima ili se uopšte neće sprovesti	Akcion plan revizije	4	5	20	Komunikacija sa rukovodiocima i konstantno praćenje sprovođenih preporuka. Sprovođenje kontrolnih revizija	Rukovodilac Odjeljenja, Direktorata/Uprava/Službi/Direkcija	U kontinuitet
9.	Nedovorno praćenje sprovedenja datih preporuka	Registar praćenja preporuka Metodologija finansija	3	2	6	S obzirom da rukovodioci često ne odgovaraju na postavljene zahtjeve, potrebno je obratiti se Ministru	Rukovodilac Odjeljenja	U kontinuitet
10.	Neblagovremeno i nepotpuno izveštavanje Ministra i CHU Ministarstva finansija	Pravilnik o podnošenju i izveštaja godišnjih kvartalnih izveštaja	1	1	1	Izveštaji se pripremaju na vrijeme da bi Ministar imao dovoljno vremena na raspolaganju da ih razmotri.	Rukovodilac Odjeljenja	U kontinuitet

Red . br	Opis rizika	Pregled postojećih kontrola	Rezidualni nivo rizika			Reagovanje na rizik	Odgovorna osoba za rizik	Rok za sprovođenje
			Uticaj	Vjerovna štoca	Ukupno			
Odjeljenje za normativno-pravne poslove								
1.	Donošenje odluka u upravnim postupcima koje nisu u skladu sa propisima	Zakon o upravnom postupku	2	2	4	Kontrola od strane neadredenog Edukacija zaposlenih	načelnik Odjeljenja za normativno-pravne poslove	U kontinuitetu
2.	Nesprovođenje nadzora nad primjenom zakona i podzakonskih akata	Važeći zakoni i podzakonska akta	2	2	4	Kontrola od strane neadredenog Edukacija zaposlenih	načelnik Odjeljenja za normativno-pravne poslove; samostalni savjetnici u Odjeljenju za	U kontinuitetu

3.	Neredovno informisanje javnosti Neredovno objavljivanje podataka koji su ključni za izradu ekonomskih analiza	Kontrola od strane Medusektorska i medusesomsa saradnja	3	4	12	Rad na otklanjanju uzroka Korektivne mjere za otklanjanje problema Bolja saradnja sa ostalim uključnim u proces Edukacija	načelnik Odjeljenja za ekonomske analize	Kontinuirano
4.	Nepoštovanje rokova	Kontrola od strane Medusektorska i medusesomsa saradnja	4	2	8	Rad na otklanjanju uzroka Saradnja sa jeinicama u ostalim org. cilju preduzimanja korektivnih radnji po pitanju nastalog problema	načelnik Odjeljenja za ekonomske analize	Kontinuirano
		CEFTA Sekretarijat i dr. Medusektorska i medusesomsa saradnja				rad međunarodnih tijela Edukacija		

2.	Nedostatak iskustva u indirektnom upravljanju EU fondovima i saradnji sa CFCU i Direktijom za radove	Uspoznavanje sa procedurama i radom CFCU, redovna komunikacija povodom predstojećih obaveza	Uspoznavanje sa procedurama PRAG dokumenta (pravi ugovaranja priklom realizacije EU sredstava)				4	12	Intenzivnija saradnja unutar IPA sektora i ruralni razvoj kad je u pitanju implementacija ugovora	Dodatne obuke	Intenzivnija saradnja unutar IPA sektora Poljoprivreda i ruralni razvoj kad je u pitanju izrada projekta	Načelnik odjeljenja za razvoj i medunarodnu saradnju	U kontinuitetu
3.	Neadekvatno prilagođavanje kriterijuma u apsorpciji IPA III sredstava	Uspoznavanje relevantnih aktera o promjenama koje IPA III sistem donosi					3	5	Intenzivnija saradnja unutar IPA sektora Poljoprivreda i ruralni razvoj kad je u pitanju izrada projekta	Dodatne obuke	Načelnik odjeljenja za razvoj i medunarodnu saradnju	U kontinuitetu	
4.	Nedlagovremena saradnja sa ostalim organizacionim jedinicama MPRR kao i ostalim institucijama priklom pripremanja programa, izvještaja u oblasti medunarodne saradnje	Medusektorska komunikacija i saradnja unutar MPRR	Meduresorna saradnja sa ostalim institucijama				3	9	Učestali sastanci sa predstavnicima institucija Blagovremenije informisanje rukovodioca institucija i reagovanje na prijedeni nedostatak saradnje		Načelnik odjeljenja za razvoj i medunarodnu saradnju	U kontinuitetu	
5.	Procedura valorizacije poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojoj nedovoljno efikasna usljed velikog obima i zahtjevnosti posla i pokriva ovaj referat	Medusektorska komunikacija i saradnja unutar MPRR					5	25	ngazman dotatnog kadra	A	načelnik odjeljenja za razvoj i medunarodnu saradnju	U kontinuitetu	

1.	Rad u skladu sa Zakonom o Budžetu i Državnom trezoru	Kontrola od strane Državnog trezora	2	2	4	Hitna reakcija za otklanjanje nedostataka	Državni sekretar	U kontinuitetu
2.	Nenamjensko trošenje sredstava u skladu sa planiranim pozicijama	Kontrola od strane Državnog trezora	2	2	4	Hitna reakcija za otklanjanje nedostataka	Državni sekretar	U kontinuitetu
3.	Nepostojanje uslova za sigurno čuvanje finansijske dokumentacije koja obuhvata nacionalna sredstva i sredstva iz donacija i zajmova	Kontrola od strane Državnog trezora	3	4	12	Stvaranje uslova za adekvatno čuvanje dokumentacije	Državni sekretar	U kontinuitetu
4.	Mogućnost nastanka grešaka zbog pogrešno dobijenih podataka od nadležnih direktora, odnosno službi koje formiraju dokumentaciju za plaćanje	Kontrola od strane nadređenog	4	5	20	Obzbuđenjen e tačnih podataka	Direktor	U kontinuitetu
5.	Nemogućnost realizacije planiranog budžeta	Redovno praćenje realizacije budžeta od strane službe	3	3	9	Redovno izveštavanje kolegijuma o realizaciji budžeta	Direktor	U kontinuitetu
6.	Greška u pravilnoj instrukcija za plaćanje	Kontrola Službe za finansije	5	3	15	Kontrola dostavljenih podataka	Direktor	U kontinuitetu
7.	Pogrešno prikazani izveštaji	Kontrola Službe za finansije	5	4	20	Detaljna kontrola pripremljenih izvještaja	Služba za finansije	U kontinuitetu
8.	Nepostovanje roka za plaćanje fakture	Kontrola Službe za finansije	3	5	15	Praćenje rokova dostavljenih fakture	Služba opštih direktora, Služba za finansije	U kontinuitetu
9.	Neppravilno vodjenje dnevnika blagajne	Kontrola načelnika službe za finansije	2	2	4	Kontrola od strane nadređenog i stanje na ispravku	Samostalni referent	U kontinuitetu
10.	Pogrešan obracun troškova	Kontrola načelnika službe za finansije	2	2	4	Kontrola od strane nadređenog i stanje na ispravku	Samostalni referent	U kontinuitetu
11.	Pogrešne isplate	Kontrola načelnika službe za finansije	2	2	4	Kontrola od strane nadređenog i stanje na ispravku	Samostalni referent	U kontinuitetu
12.	Loša procjena nabavke i vrijednosti nabavke	Provjera predmeta nabavke kroz Plan javnih nabavki	3	3	9	Obustavljanje postupka javnih nabavki	Službenik za javne nabavke	U kontinuitetu

Primjer mjerenja vjerovatnoće rizika:

Uticaj	Rangiranje	Kriterijum/ Primjeri
Veoma velik	5	U slučaju pojave rizika skoro je vjerovatno da će se ciljevi ostvariti (postoji 1-29% šanse da će se ciljevi ostvariti).
Veliki	4	U slučaju pojave rizika, aktivnosti su značajno narušene, a malo je vjerovatno da će se ciljevi ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 30-49%).
Srednji	3	U slučaju rizika otežano je obavljanje aktivnosti subjekta, a ciljevi se samo donekle mogu ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 50-69%).
Mali	2	U slučaju pojave rizika aktivnosti se obavljaju sa malim smetnjama/kašnjenjem, ali vjerovatno će se ciljevi ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 70-89%).
Beznačajan	1	U slučaju pojave rizika aktivnosti se obavljaju sa malim smetnjama/kašnjenjem, ali vjerovatno će se ciljevi ostvariti (šansa da će se ciljevi ostvariti je 90-100%).

Primjer mjerenja uticaja rizika:

Brojana vrijednost vjerovatnoće	Kvalitativni opis vjerovatnoće	Kvantitativni rang vjerovatnoće
1,2	Zanemarljiva	1
3, 4, 5	Mala	2
6, 8, 9	Srednja	3
10, 12, 15, 16	Velika	4
20, 25	Izrazito velika	5

Metoda matrica 5x5- rang matrice vjerovatnoće nastanka neželjenog događaja:

		Vjerovatnoća				
Vjerovatnoća %	Rangiranje	Vjerovatnoća				
		Jednom godišnje ili češće	Jednom u 3 godine	Jednom u 5 godina	Jednom u 15 godina	Svakih 25 godina
91-100	5	Gotovo sigurno	Vjerovatno	Umjerenost	Rijetko/skoro nevjerovatno	Savim rijetko
66-90	4	Vjerovatno	Vjerovatno	Umjerenost	Rijetko/skoro nevjerovatno	Savim rijetko
36-65	3	Umjerenost	Umjerenost	Umjerenost	Rijetko/skoro nevjerovatno	Savim rijetko
11-35	2	Rijetko/skoro nevjerovatno	Rijetko/skoro nevjerovatno	Rijetko/skoro nevjerovatno	Rijetko/skoro nevjerovatno	Savim rijetko
0-10	1	Savim rijetko	Savim rijetko	Savim rijetko	Savim rijetko	Savim rijetko
Beznačajan	1	Beznačajan	Beznačajan	Beznačajan	Beznačajan	Beznačajan
Mali	2	Mali	Mali	Mali	Mali	Mali
Srednji	3	Srednji	Srednji	Srednji	Srednji	Srednji
Veliki	4	Veliki	Veliki	Veliki	Veliki	Veliki
Veoma velik	5	Veoma velik	Veoma velik	Veoma velik	Veoma velik	Veoma velik
UTICAJ						

Intenzitet rizika dobija se množenjem bodova za uticaj sa bodovima za vjerovatnoću (tako se rizik sa najvećim uticajem i najvećom vjerovatnoćom, koji se boduje ocjenom 5, može procijeniti sa najviše dvadesetpet bodova).

Vjerovatnoća može biti zanemarljiva (1), mala (2), srednja (3), velika (4) i izrazito velika (5).

Posljedica može biti vrlo beznačajna (1), mala (2), srednje teška (3), teška (4) i veoma teška (5).

Intenzitet rizika može biti nizak (ocjena 1,5), srednji (ocjena 6,12) i visoki (ocjena 13,25).

Registar rizika se provjerava najmanje jednom godišnje od strane rukovodioca subjekta i najvišeg rukovodstva ili na predlog rukovodioca organizacione jedinice, lica zaduženog za FMC, lica zaduženog za uspostavljanje i sprovođenje procesa upravljanja rizicima ili unutrašnjeg revizora, kako bi se provjerilo jesu li planirane mjere za ublažavanje rizika preduzete i jesu li dale očekivane rezultate.

Odobrio:

Državni sekretar
Duro Žugić,

Potpis starješine organa:

Milutin Simović,
ministar